

28
380

NAJŁATWIEJSZA
STENO GRAFIA

POLSKA
A. U. W. J.

przez
FELIXA SAXE.

WARSZAWA

*Nakładem A. Dawonkowskiego i Spółki
Ulica Miodowa N° 482 (4)*

12235

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001002910497

12235

II 2.033.039

WSTĘP.

Przepatrującuszy kilka Stenografij wiadomych dotąd w polskim języku a szczególnie ostatnią z nich wydaną we Lwowie p. Polńskiego, podług metody Gabelsbergera, nabyliśmy nieumiedzonego zdania że ta, którą obecnie przekładamy publiczności jest bez porównania łatwiejsza. Łatwość zaś zdaje się nam być jedyną zaletą rzeczy tak potrzebnej i tak nowej. Z praktyki przekonaliśmy się nie raz że w ciągu jednej lub dwóch godzin, każdy z największą łatwością może poznać obecnie przekładaną metodę, a najmniejsza wprawa dostateczną jest do tego, iżby podług naszej Stenografii, tak prędko pisać jak się mówi.

Samo przez się rozumie się, że w Stenografii często zbyt rzadko jest rzeczą zwracać uwagę na ortografię, szczególnie w wyrazach, które nie prowadzą do wątpliwości, albo dwuznaczności, ani też na piękne pisanie, - celem jej wyłącznym jest pochwycić mowę i przebrać ją na papier, tak szybko

aby zdążyć za najbiegłym mówcą.

Główne ułatwiające naszej stenografii cechy są następujące:

- 1) Nauczenie jej odbywa się bez linii nierównych w innych stenografiach. W niej przeto długość albo wysokość znaku nie przedstawia takiej trudności jak w innych stenografiach.
- 2) Pomimo łatwości liter wszystkie one nie są podobne do siebie.
- 3) Łączenie liter jest najłatwiejsze i najprostsze.
- 4) Skrócenia najużywanych wyrazów, przyjęte w innych stenografiach dają się w niej bardzo łatwo poznać.
- 5) Według naszej stenografii pisze się jednym ciągiem bez przerwy w wyrazach i wracania się tyle utrudniającego w innych stenografiach. -

Felix Saxe.

O alfabecie

§1. W naszej Stenografii alfabet formuje się z kółka \circ i kresiek \diagup — \diagdown które są literami.

Kółko dzieli się poziomo \circ lub pionowo \circ Tym sposobem formują się nowe litery.

Jeśli do pojedynczych kresiek dodamy kółeczka, to otrzymamy nowe litery $\circ \diagup$ $\circ \diagdown$

Dodając znowu do półkółeczka całe kółeczko, otrzymamy nowe litery a mianowicie:

$\circ \circ \diagup$ —

Alfabet bez samogłosek (októrych niżej)

B.	C.	D.	F.	G.	H.	J.	K.	L.	M.
$\circ \diagup$ alfabet	\circ	\diagup	$\circ \diagdown$	$\circ \diagup$ alfabet	\circ	\circ	\circ	$\circ \diagdown$	$\circ \diagdown$ alfabet

N.	P.	R.	S.	T.	W.	Z.	Ż.
\circ	$\circ \diagup$ alfabet	\diagup	\diagdown	\diagup	$\circ \diagdown$	\diagdown	\diagdown

§2. Litery podwójne cz. sz. ch. formują się według głównych zasad alfabetu, a mianowicie: $\circ \diagup$ $\circ \diagdown$ \circ (zobacz tabelę). -

Pozwólne kombinacje liter z upuszczenia-
mi samogłosek:

<u>szcz</u> ↗	np:	jaszcz	↗
<u>czsz</u> ↘	"	czaszka	↘
<u>czcz</u> ↘	"	wczczone	↘
<u>rsz</u> ↘	"	wrszki	↘
<u>rcz</u> ↘	"	wrczliwość	↘
<u>rszcz</u> ↘	"	wrszczenie	↘
<u>dzdz</u> ↘	"	dzdzów	↘

Uwaga.

§3. W podanym alfabetcie zdaje się uderzać to, że dwie litery D i R, są, niby podobne do siebie, w pisowni jednak i połączeniu, tak nie jest albowiem D i pisze się z góry na dół i łączy się tym sposobem z innymi literami, a R i pisze się z dołu do góry zachowując też regułę przy łączeniu np: Ad i Ar i Sd i Sr

§4. Przez wzgląd na zručność w pisaniu i łączeniu liter nadalismy niektórym literom dwójakie formy. Przyjmując się bowiem zasady pisania z lewa na prawo, musimy koniecznie przy łączeniu liter jednej albo drugiej formy używać.

Takie litery są następujące: B i albo β , P i albo ρ , G i albo γ , L i b albo l, M i \equiv , W i ∞

Objasnijmy przykładami ich łączenie:

sb ↗ bs ↘ db ↗ db ↘

§5. Przedłużając równocześnie dwa razy, otrzymamy tę literę podwojną, np. s — ss —, d i dd i, z i zz

Powiększając dwa razy kółko w literze, otrzymamy podobnie podwojenie tej litery np. b i, bb i, p i, pp i

Tak samo powiększając półkole, otrzymujemy podwojną literę np. N i NN i, K i

KK i, C i Cc i, —

np. Baba i, Papier i, Nianka i, Mimo i, Mama i

§6. Gdyby Rz brzmia jak z, pisze się przez z np. Rzad i, Rzecz i, Rzeź i, Marzec i

o przyimkach

§7. Niektóre przyimki piszą się skrócenie:

Nad na, oznaczają się kreską półokrągłą nad wyrazem, np. b*ic* i, nab*ic* i, str*oic* i, nastr*oic* i, zwoz*oic* i, nadzwoz*oic* i, staw*oic* i, nadstaw*oic* i

§ 8. Przy pisze się ukośnie przekreślone P
 np. tożyć \curvearrowright , przytożyć \curvearrowright
 W wyrazach gdzie się napotyka podwójny
 przyimek sprzy albo zprzy to też p po s al-
 bo z podobnie się przekreśla. Np. przymienio-
ny \curvearrowright , sprzymieniony \curvearrowright , przyjawnić
się \curvearrowright , zaprzyjawnić się \curvearrowright

§ 9. Prze pisze się za pomocą p przekreślone-
 go poziomo: \curvearrowright np. tożyć \curvearrowright przełożyć \curvearrowright ,
 albo \curvearrowright , powiadać \curvearrowright , przepowiadać
 \curvearrowright albo \curvearrowright

Uwaga. W tym wyrazie widać przekreślenie
 dwóch p np. prowadzić \curvearrowright , przeprowa-
dzić \curvearrowright albo \curvearrowright

§ 10. Przed składa się z przekreślonego p pozio-
 mo i d \curvearrowright np. stawić \curvearrowright , przedstawić \curvearrowright
mowa \curvearrowright , przedmowa \curvearrowright
 Podobnie piszą się za pomocą przekreślonego
 p z dodaniem z \curvearrowright przerzuciły \curvearrowright ,
przeznaczenie \curvearrowright

§ 11. Pod wyraża się kreską poziomą pod wy-
 razem np. stawić \curvearrowright , podstawić \curvearrowright , sluchać
 \curvearrowright , podsluchać \curvearrowright , podłoga \curvearrowright

§ 12. Roz wyraża się kreską przecinającą pierwo-
 sze litery wyrazu np:
szerzyć \curvearrowright , rozszerzyć \curvearrowright albo \curvearrowright , dzielić \curvearrowright
rozdzielić \curvearrowright , łączyć \curvearrowright , rozłączyć \curvearrowright

Uwaga a Wyrazy złożone z podwójnych
 przyimków roz i prze wyrażają się za po-
 mocą podwójnego przekreślenia \curvearrowright \curvearrowright
 np: przedat \curvearrowright \curvearrowright , rozprzedat \curvearrowright \curvearrowright

b. W rzeczownikach w których pierwsza
 sylabę stanowi przyimek roz podobnie
 przekreśla się pierwsza litera np. rozboj-
nik \curvearrowright

c. W wyrazach gdzie po rz jest p to rz
 pisze się osobno a p się nie przekreśla
 np. rozprawa \curvearrowright \curvearrowright ; bo gdyby p było
 przekreślone toby się czytalo przeprawa
 \curvearrowright \curvearrowright

d. W wyrazach gdzie rz brmi jak sz
 to lepiej pisać przoz sz np: krzywda
 \curvearrowright \curvearrowright patrzeć \curvearrowright

O końcówkach

§ 13. Dla skrócenia rzeczowników, przy-
 imników, imiestowników i.t.p. używają się

w stenografii znaki warunkowe następujące

Dla rzeczowników używa się znak.

Dla przymiotników.

Dla imiesłów.

Dla słów.

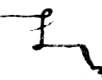
Przykłady dla końcówek.

a) w rzeczownikach

1) Rozstrzygnięcie

2) Urozystość

3) dodawanie

4) dla sprzymienników

b.) dla przymiotników

1) chlubnymi świadectwami

2) tatusiowski

3) telegraficzna wiadomość

4) kolorowa chustka

c. dla imiesłów

1) kochającemu synowi

2) śmiejącemu koniowi

3) śpiewającemu ptaku

4) Grającemu artyście

d. dla słów

1) doglądać chorego

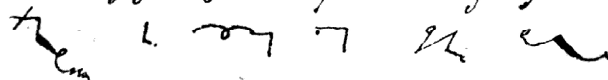
2) przedawać książki

3) kupować suknie

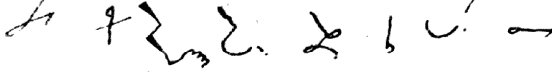
4) przynosić pieniądze

Przykłady bardziej skomplikowane dla końcówek.

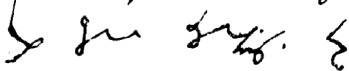
Rozstrzygnięcie tej kwestji jest bardzo wain

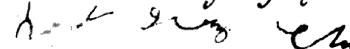
Dla przyjeżdżających żadnej zabawy tu niema

Trzeba pilnie doglądać dzieci

Król dał grającemu nagrodę

10.
sany projekt nie będzie przyjęty.

W - 2. 2

W rozprzedat wszystkie kolorowe chustki

u 2 2 2 2 2

O samogłoskach.

§14. Samogłoski piszą się zawsze na początku słów swojemi znakami, także i na końcu. Piszą, zaś się, albo w połączeniu z innymi literami, albo osobno. Jeśli spółgłoska stenograficzna nie ma tego samego kierunku co samogłoska, to one się łączą, w przeciwnym razie samogłoska pisze się osobno.

np: Od 7 Do 1 To 1

Papier 9 Bibuła 9 Biblija 9 Ba-
ba 9 Mimo 9 Mama 9 oddać 9

aby 9 ja .. jak .. nie .. się ..
jednej .. 6 jej ..

Samogłoski są następujące:

A E J y o u A E

11.
§15. Niektóre wyrazy stają się dwuznaczne-
mi jakoto: pewność 9 powinność 9
w takim razie między p i w dodaje się,
albo e albo o.

Takie: nos i nas 9 9 płaci 9 pa-
lec 9 podczyja 9, wiele 9 wola 9 pra-
wa 9 oprawa 9

§16. Samogłoski nosowe a i e wyrażają się
przez om albo en np. zreczny 9 pisz zrenczny
dab domb 9 9

Gdzie nosowa nie wyraża jest w słowie, mo-
że się opuszczać np: wzięli 9 pisz wzięli

§17. Nosowe niezbędne na końcu wyrazów
wyrażają się przez odpowiednie znaki samo-
głosek z dodatkiem ogonków podobnych na-
szym nosowym np: moja 9 matkę 9

§18. Niektóre mniej znaczne wyrazy a nie na-
ruszające myśli można opuszczać np:
wkrótzym daleko 9 okasie; wyraz daleko mo-
żna opuścić. Wykonować 9 pisz konczyć; roz-
porządzić 9 pisz porządzić

§19. Można nawet zmieniać zdania i okre-
 sy, wyrażając krócej np: zamiast okresu:
można więcej korzyści osiągnąć z tego, jeśli
libysmy: można korzyści mieć i t.p.
Współtowarzystwo pisze się towarzystwo.
On znikozemniat pisz doniezego

Także i wyrazy można skracać np: stoli-
 czek zm, dzieciaczek zm kawałeczek zm
 W słowach, w czasie przyszłym, można
 używać przyimków: na, za, po, z np:
 zamiast będę pisać, pisz: napiszę, będę
 grał, zagram, będę tańczył, potanczę, bę-
 de robić, zrobię.

O rozdzielaniu wyrazów

§20. Dla ułatwienia tak wyłania jak
 pisania, a szczególnie w wyrazach skła-
 danych, któreby stenograficznie wypisa-
 ne ządadło bywały przedłużonemi mo-
 żna je rozdzielać; przez co ułatwi się je-
 szcze dodanie niezbędnych wyrazom
 samogłosek np:
 niepokaradło zm pisz: nie-pokaradło-?z

gdziekolwiek bądź zm gdzie-kdwiak
 bądź? zm
 niejaka zm nie - jaki zm
 dostatecznie zm do i sta } technie zm

wynajduje zm pisz: wy e: najduje zm
 natenczas zm - na - ten } czas zm
 cudoziemski zm cudio } ziemski zm
 skądkolwiek zm skąd } kdlwiak zm
 potem zm po i tem zm
 ponieważ zm po i nie u: waz zm
 odtrącić zm od i trącić zm
 zyjac zm u
 do niezego zm do i ni - czego zm
 wynagrodzenie zm e: e: zm
 pod niedostatkim } pisz: nie u: dostat-
 kiem zm

berboina zm bez i boina zm
 szeryli - sze u: zyli zm

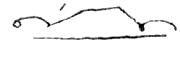

O punktach i przecinkach.

§ 21. Punktów i przecinków wyrażajnych nie wywołamy w naszej stenografii, bo te są literami (samogłoskami) u nas. Piżemy zaś zamiast punktu znak taki = a zamiast przecinka - Znak zapytania i wykrzyknik wyrażajne.

O liczbownikach.

§ 22. Do dziesięciu piżemy wyrażajne mi liczbami 1. 2. 3. 4. i t. d. Od dziesięciu zamiast zera wywołamy punkt - np. 20 piżemy 2.. 200 - 2.. 2000 piżemy się 2ts 2² 2 miliony 2 ML 2 pierwszy 1² pół $\frac{1}{2}$ napół $\frac{1}{2}$ dziesiątkować $\frac{10}{2}$ Wyrażenia dwa razy, trzy razy piżemy 2-3

§ 23. Imiona, nazwiska, miast, osób pod kreśla się i piżemy się np. Leon
dyn Warszawa

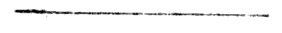
Znaki symboliczne.

Jezus Chrystus +
 Chryścjanin +
 Niedziela + to jest N+
 Matka Boska M+
 Święty, święta + S+
 Książka x
 Kościół †
 Krzyż †
 Meczennik, meczenników t. j. M+k
 wokół, około ○
 ziemia ⊕
 świat ○
 książki x_m
 sprawiedliwość ⊥
 dokument ≡ Książka X
 kwadrat, kwadratowy □
 Słońce ○
 księżyc ☾
 król, królowa h h, królowie †
 królestwo h₂
 nadzieja ↓
 Opatrzność ○

Modlitwa Pańska.

W

W...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

7	W	Z	Z
6	4	7	7
d	e	2	2
1	4	7	7
2	4	6	6
3	4	4	4
5	5	7	7
h	5	5	5
8	2	8	8
4	4	4	4
7	2	2	2
1	4	4	4
7	2	7	7
7	4	7	7
4	e	4	4
7	5	7	7
7	4	7	7

Modlitwa Pańska.

W

W imię Boga Ojca
i Syna i Ducha Świętego
Amen. Wierzę w Boga
Ojca wszechmogącego
Stwózcę nieba i ziemi
Wierzę w Syna Boga
Jednorodzonego z Ojcem
z Ojcem współwielkiego
z Ojcem współwielkiego
z Ojcem współwielkiego

Tabela liter łacinka alfabet.

	B	C	D	F	G	H	K	L	M	N	P	R	S	T	W	Z	Ż
b	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff
c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u
f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w
g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x
h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y
i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee
p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg
r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii
s	t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii	jj
t	u	v	w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii	jj	kk
w	x	y	z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii	jj	kk	ll	mm	nn
z	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii	jj	kk	ll	mm	nn	oo	pp	qq
ż	aa	bb	cc	dd	ee	ff	gg	hh	ii	jj	kk	ll	mm	nn	oo	pp	qq